

Grondwettelijk Hof

PERSBERICHT
ARREST 147/2024

Het Hof verwerpt de beroepen tegen de wet die een leeftijdsgrens van in beginsel 70 jaar en maximum 75 jaar invoert voor de uitoefening van het ambt van gerechtsdeurwaarder

Een wet van 26 december 2022 voert een leeftijdsgrens in voor de uitoefening van het ambt van gerechtsdeurwaarder. Die leeftijdsgrens bedraagt in beginsel 70 jaar en maximum 75 jaar. Bij wijze van overgangsregeling kunnen de gerechtsdeurwaarders die de leeftijdsgrens op 1 januari 2023 reeds hebben bereikt of binnen de drie daaropvolgende jaren bereiken, hun ambt blijven uitoefenen tot 1 januari 2026. Verschillende gerechtsdeurwaarders vorderen de vernietiging van die maatregelen.

Het Hof verwerpt de beroepen. Het oordeelt dat de verschillende kritieken tegen de leeftijdsgrens niet gegrond zijn. In het bijzonder is het verschil in behandeling op grond van leeftijd volgens het Hof verantwoord door het legitieme doel van de wetgever om het beroep sneller te verjongen, in het licht van de beperking van het aantal gerechtsdeurwaarders en hun specifieke opdracht. Volgens het Hof is de leeftijdsgrens een passende en noodzakelijke maatregel voor de verwezenlijking van dat doel. Het Hof oordeelt eveneens dat de overgangsregeling niet discriminerend is.

1. Context van de zaak

De wet van 26 december 2022 « tot hervorming van het statuut van de gerechtsdeurwaarders en andere diverse bepalingen » voert een **leeftijdsgrens in voor de uitoefening van het ambt van gerechtsdeurwaarder**. Die leeftijdsgrens bedraagt **in beginsel 70 jaar** en **maximum 75 jaar**. Er is in een **overgangsregeling** voorzien voor de gerechtsdeurwaarders die de leeftijdsgrens reeds hebben bereikt op het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe wet (op 1 januari 2023) of die binnen de drie daaropvolgende jaren bereiken : zij kunnen hun ambt blijven uitoefenen tot 1 januari 2026. Verschillende gerechtsdeurwaarders vorderen de vernietiging van die maatregelen.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. De leeftijdsgrens van in beginsel 70 jaar en maximum 75 jaar

2.1.1. Het verbod van discriminatie op grond van leeftijd (B.12-B.34)

De verzoekende partijen voeren aan dat de leeftijdsgrens strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en de richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 « tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep ».

Het Hof merkt op dat een verschil in behandeling op grond van leeftijd met betrekking tot arbeid en beroep, om bestaanbaar te zijn met de richtlijn 2000/78/EG, moet worden verantwoord door een legitiem doel en passend en noodzakelijk moet zijn voor de verwezenlijking van dat doel. Het Hof wijst erop dat **de wetgever het beroep sneller wil verjongen in het licht van de beperking van het aantal gerechtsdeurwaarders en hun specifieke opdracht, wat een legitiem doel is. De leeftijdsgrens is vervolgens passend en noodzakelijk voor de verwezenlijking van dat doel.** Binnen een beroep waarin het aantal posten beperkt is, kan een leeftijdsgrens de toegang van jongeren vergemakkelijken en een evenwichtige leeftijdsverdeling binnen het beroep waarborgen. **De bestreden maatregel doet niet op buitensporige wijze afbreuk aan de gerechtvaardigde belangen van de gerechtsdeurwaarders die de leeftijd van 70 jaar hebben bereikt.** Er moet immers rekening worden gehouden met het bijzondere statuut van de gerechtsdeurwaarder, die een openbaar ambtenaar is en over een monopolie beschikt voor zijn ambtelijke taken. Het Hof onderstreept eveneens dat de leeftijdsgrens van 70 jaar hoger ligt dan de wettelijke pensioenleeftijd, dat eenzelfde leeftijdsgrens ook voor andere beroepen geldt en dat die grens voldoende hoog is zodat verschillende generaties ervaringen kunnen uitwisselen. Bovendien is de leeftijdsgrens van 70 jaar niet absoluut : indien er, wanneer de gerechtsdeurwaarder de leeftijd van 70 jaar bereikt, nog geen 30 jaar is verstreken sinds zijn benoeming, kan hij zijn ambt blijven uitoefenen tot na het verstrijken van die termijn en uiterlijk tot de leeftijd van 75 jaar. Ten slotte is er in een overgangsregeling voorzien voor bepaalde categorieën van gerechtsdeurwaarders. **Het Hof verwerpt bijgevolg de kritiek van de verzoekende partijen.**

2.1.2. Het verbod van mededingingsbeperkende regelingen (B.35-B.39), het eigendomsrecht (B.40-B.45) en de vrijheid van ondernemen (B.52-B.55)

De verzoekende partijen voeren aan dat de leeftijdsgrens het verbod van mededingingsbeperkende regelingen schendt.

Het Hof brengt in herinnering dat de lidstaten van de Europese Unie geen wettelijke maatregelen kunnen nemen of handhaven die het nuttig effect van de op de ondernemingen toepasselijke mededingingsregels ongedaan kunnen maken. Het Hof oordeelt dat **de bestreden bepaling het tot stand komen van verboden mededingingsregelingen niet begunstigt.** Die bepaling draagt evenmin aan particuliere marktdeelnemers de verantwoordelijkheid over om besluiten tot interventie op economisch gebied te nemen. Het Hof besluit daaruit dat **de kritiek niet gegrond is.**

De verzoekende partijen voeren eveneens aan dat de leeftijdsgrens het eigendomsrecht schendt, omdat zij de gerechtsdeurwaarder belet om na die leeftijd nog beroepsinkomsten te verkrijgen. Bovendien stellen zij dat de leeftijdsgrens de vrijheid van ondernemen schendt.

Het Hof verwerpt die kritieken. **In zoverre toekomstige beroepsinkomsten die een gerechtsdeurwaarder hoopt te verkrijgen na de leeftijdsgrens zouden kunnen worden aangemerkt als « eigendom », is de inmenging in de uitoefening van het eigendomsrecht verantwoord** om de in punt 2.1.1 vermelde redenen. De vrijheid van ondernemen is voorts geen absolute vrijheid. Het Hof beklemtoont dat de gerechtsdeurwaarder een « openbaar ambtenaar » en een « ministerieel officier » is en dat hij een ambt uitoefent dat van wezenlijk belang is voor de rechterlijke organisatie. De voorschriften van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de duur van het ambt van gerechtsdeurwaarder raken aan de openbare orde. **De vrijheid van ondernemen is dus niet geschonden.**

2.1.3. Het recht op eerbiediging van het privéleven (B.46-B.51)

De verzoekende partijen voeren aan dat de leeftijdsgrens het recht op eerbiediging van het privéleven schendt.

Het Hof oordeelt dat de leeftijdsgrens voor de gerechtsdeurwaarders op algemene wijze niet raakt aan de mogelijkheid om een sociale identiteit te ontwikkelen door relaties met anderen op te bouwen of banden met de buitenwereld aan te halen. Er is dus **geen sprake van inmenging in de uitoefening van het recht op eerbiediging van het privéleven**.

2.1.4. Het beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten (B.56-B.60) en het vertrouwensbeginsel (B.61-B.66)

De verzoekende partijen voeren aan dat de bestreden maatregel het beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten schendt, in zoverre de leeftijdsgrens van toepassing is op de gerechtsdeurwaarders die hun ambt uitoefenden op het ogenblik van de invoering van die grens.

Het Hof brengt in herinnering dat een regel slechts als retroactief kan worden aangemerkt wanneer hij van toepassing is op feiten, handelingen of toestanden die definitief waren voltrokken op het ogenblik dat hij in werking is getreden. Het Hof merkt op dat de bestreden maatregel een termijn vastlegt voor de periode waarin een gerechtsdeurwaarder zijn ambt kan uitoefenen. Die periode is een toestand die pas definitief is voltrokken wanneer hij eindigt. Het Hof besluit daaruit dat **de bestreden maatregel niet retroactief is**.

De verzoekende partijen voeren eveneens aan dat de bestreden maatregel het vertrouwensbeginsel schendt, in zoverre de leeftijdsgrens afbreuk doet aan de legitieme verwachtingen van de gerechtsdeurwaarders die reeds waren benoemd vóór de invoering van die grens.

Het Hof verwerpt die kritiek. **De verzoekende partijen konden niet verwachten dat de wetgever nooit een leeftijdsgrens zou invoeren voor de gerechtsdeurwaarders**. Er is bovendien in een overgangsregeling voorzien.

2.1.5. De gelijke behandeling of het verschil in behandeling tussen gerechtsdeurwaarders en andere beroepen (B.67-B.72)

De verzoekende partijen voeren aan dat het discriminerend is dat de gerechtsdeurwaarders op dezelfde manier worden behandeld als de notarissen (leeftijdsgrens van 70 jaar) en de magistraten van de rechterlijke orde (leeftijdsgrens tussen 67 en 73 jaar). Zij bekritisieren eveneens het verschil in behandeling tussen gerechtsdeurwaarders en bepaalde beoefenaars van vrije beroepen voor wie geen enkele leeftijdsgrens van toepassing is (advocaten, architecten, artsen en accountants).

Het Hof onderstreept dat **de gerechtsdeurwaarders niet alleen een vrij beroep uitoefenen, maar ook « openbare ambtenaren » zijn die belast zijn met ambtelijke taken waarvoor zij over een monopolie beschikken**. Het Hof oordeelt dat de leeftijdsgrens voor gerechtsdeurwaarders geen onevenredige gevolgen heeft, om de in punt 2.1.1 vermelde redenen. Het Hof besluit daaruit dat de kritieken van de verzoekende partijen niet gegrond zijn.

2.2. De overgangsregeling (B.73-B.76)

De verzoekende partijen voeren aan dat de overgangsregeling discriminerend is, in zoverre zij de gerechtsdeurwaarders die minder dan 67 jaar oud waren op 1 januari 2023 en de

gerechtsdeurwaarders die meer dan 67 jaar oud waren op dezelfde datum, verschillend behandelt.

Het Hof verwerpt die kritiek. **Een periode van drie jaar laat de betrokken gerechtsdeurwaarders voldoende tijd om zich op de toepassing van de leeftijdsgrens voor te bereiden.**

3. Besluit

Het Hof verwerpt de beroepen.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidsverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via X [@ConstCourtBE](#) en [LinkedIn](#)